

pp.). Тернопіль : ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2014. 46 с.

5. Методичні рекомендації щодо дизайну та поліграфічного виконання підручників для першого класу/Лист МОН № 1/9-68 від 31.01.18 року. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/59221/

6. Нова українська школа. URL: <https://nus.org.ua/>

7. Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць. Київ : Педагогічна думка, 2015. Вип. 15. Ч. 1. 370 с.

8. Типові освітні програми для 1 – 4 класів. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/3-4-dodatki.pdf>

Гриценко Людмила Іванівна,

науковий співробітник лабораторії психології спілкування
Інституту соціальної та політичної психології НАПН України

Юрченко Віктор Іванович,

старший науковий співробітник лабораторії психології спілкування
Інституту соціальної та політичної психології НАПН України,
кандидат психологічних наук, доцент

КОМПЛЕКСНА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ПІДТРИМКИ РЕФОРМ ЧЕРЕЗ СТИМУЛЯЦІЮ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ ТА СУБ'ЄКТНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Реалізація концепції «Нова українська школа» в Україні ґрунтується на принципах педагогіки партнерства (повага до особистості; доброзичливість і позитивне ставлення, довіра у стосунках, діалог – взаємодія – взаємоповага, розподілене лідерство, добровільність прийняття зобов'язань, рівність сторін і обов'язковість виконання домовленостей), впровадження яких залежить від усіх суб'єктів освітнього процесу, їхнього позитивного ставлення до освітніх інновацій та активного залучення до вирішення конкретних завдань реформування освіти.

Лабораторією психології спілкування Інституту соціальної та політичної психології НАПН України було розроблено, а з вересня 2019 по

травень 2020 року організовано і проведено в школах України конкурс-квест «Реформа-шлях до школи моєї мрії» в рамках Всеукраїнського експерименту «Формування позитивної громадської думки щодо освітніх інновацій» (2016-2020 рр.). Центром уваги Конкурсу були реформи у сфері загальної середньої освіти.[2]

Квест став формою реалізації комплексної соціально-психологічної технології забезпечення підтримки учасниками освітнього процесу реформи загальної середньої освіти через стимуляцію їх суб'єктності та організацію партнерської взаємодії. Форма конкурсу-«квесту» дозволяла організувати і пролонгувати на тривалий термін (наразі – на цілий навчальний рік) взаємодію всіх учасників команд на засадах партнерства, включати інших учасників освітнього процесу до конструктивної взаємодії з приводу освітніх змін, забезпечити емоційну включеність і почуття причетності як прояв суб'єктності учасників, прийняття власної відповідальності за перебіг реформи, формування активно-позитивного ставлення до освітніх змін.

Оскільки до кінця експерименту ставлення до положень реформи на континуумі «позитивне-негативне» були здебільшого позитивними і вже досить усталеними, а тому не могли показати значущої динаміки, ми додали в дослідження показник «активності (дієвості) - пасивності», що, зрештою, дозволило побачити якісні зміни в характері ставлення учасників експерименту до реформи освіти. [1] Так, більш ніж на третину збільшилася частка учасників експерименту з позитивно-активним ставленням до освітніх інновацій. Причому всього на 6,53% припадає на період до початку квесту (з 24,33% в лютому 2019 р. до 30,86% на початок конкурсу – вересень 2019 р.) і на 27,6% – на час проведення конкурсу (з 30,86% на початку до 58,46% – після проведення конкурсу-квесту). Зменшилася і частка учасників з негативно-пасивним ставленням (з 10,98% на початок року до 4,15% – після конкурсу. Але більшість із цих змін припадає на вплив інших «фонових» причин, в тому числі і застосування рефлексивних технологій на попередніх етапах експерименту). [3]

Результати пілотного впровадження дозволяють нам розглядати технологію пролонгованого модульного Конкурсу-квесту як перспективну щодо спільного дослідження змін та групового вирішення завдань. Покладення в основу соціально-психологічної технології підтримки освітніх змін Конкурсу-квесту з урахуванням дотримання вимог до організації команд, процесуальної взаємодії, використання технік групової роботи та обов'язкового залучення кожного члена команди, було визначене нами як перспективне з точки зору встановлення та налагодження взаємодії учасників - суб'єктів освітнього процесу, яке відповідає вимогам конструктивності в організації взаємодії.

Організація і проведення Всеукраїнського конкурсу-квесту «Реформа – шлях до школи моєї мрії», в якому взяли участь команди – представники різних регіонів України, виявило і посилює зацікавленість учителів, учнів і їхніх батьків основними ідеями реформування загальної середньої освіти. Підвищення рівня позитивно-активного ставлення учасників конкурсу до різних складових концепції «Нова українська школа» свідчить про те, що розроблений нами конкурс-квест можна розглядати як одну з можливих соціально-психологічних технологій формування позитивної громадської думки до освітніх інновацій у закладах середньої освіти.

Перспективою подальших досліджень у цьому напрямі є вивчення соціально-психологічних чинників, які впливають на мотивацію участі та ефективність конкурсу-квесту «Реформа – шлях до школи моєї мрії» для підтримки громадськістю освітніх інновацій, запровадження педагогічного партнерства в закладі загальної середньої освіти.

Список використаних джерел

1. Гриценко Л.І. Соціально-психологічні технології як інструмент забезпечення підтримки громадськістю освітніх змін. Перспективні напрямки розвитку сучасних педагогічних і психологічних наук : збірник тез науково-практичної конференції (м. Харків, 7-8 лютого 2020 р.). Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2020. Ч.ІІ. С. 96-100.

2. Положення про проведення Всеукраїнського конкурсу-квесту «Реформа – шлях до школи моєї мрії». 2019. URL: <http://ispp.org.ua/2019/09/30/polozhennya-pro-provedennya-vseukra%20nskogo-konkursu-kvestu-reforma-shlyax-do-shkoli-moye%20mrii/> (дата звернення: 22.11.2020).

3. Юрченко В.І., Гриценко Л.І. Вплив конкурсу-квесту на ставлення учасників до реформи «Нова українська школа». Наукові студії із соціальної та політичної психології. 2020. 45 (48). С.110-120. DOI: [https://doi.org/10.33120/ssj.vi45\(48\).147](https://doi.org/10.33120/ssj.vi45(48).147)

Гудінова Ірина Леонідівна,

науковий співробітник лабораторії когнітивної психології
Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ В НАВЧАННІ РОЗУМІННЮ

НАВЧАЛЬНОГО ТЕКСТУ

Ефективність навчальної діяльності тісно пов'язана з вмінням оперувати основними когнітивними операціями розуміння тексту. Майбутній фахівець також повинен зорієнтуватися у великому потоці досить суперечливої інформації, і тільки за умови сформованої операціональної компетентності, як невід'ємної складової читацької компетентності, розуміння можна вважати повним та глибоким.

Однією з домінуючих цілей професійного зростання майбутнього